

LES AUTEURS

Carme Vidal Estruel, nací hace 38 años en Gandesa -mi pueblo- aunque ahora vivo en Barcelona. Licenciada en Ciencias Políticas por la Universidad Autónoma de Barcelona y Magistra en Estudios de la Diferencia Sexual por el Centro de Investigación de Mujeres de Duoda (Universitat de Barcelona). Hoy por hoy trabajo cómo técnica de planificación en el Institut Català de les Dones y soy intento en el arte de trenzar palabras con sentido. Soy madre de un niño de cinco años que me empuja siempre hasta el límite de lo posible y desde este lugar he aprendido que empezar es, en el origen, atreverse.

María J. Binetti, nací hace 41 años en Buenos Aires. Me crié en una Argentina patriarcal, católica y militarizada, que hacía desaparecer a sus hijos. A los 15 años, me enamoré de la filosofía y a los 30, de Hegel. Soy amante de los veranos en St. Olaf College, de su biblioteca infinita y de su comunidad universal. Conozco bastante bien el pensamiento de Søren Kierkegaard, y algo bien el idealismo alemán y la filosofía francesa contemporánea. Hacia fines del 2006, en la espontaneidad de una charla con mi colega y amigo australiano William McDonald, descubrí la filosofía feminista. Entonces, desperté del sueño dogmático, y de la pesadilla patriarcal con gritos y dolores de parto. En el acmé de mi vida, concebí a Federico Binetti, a quien le di mi nombre, y con quien he vuelto a vivir y a pensar en el nombre de la madre.

María-Milagros Rivera Garretas es madre y abuela, ama de su casa, catedrática de la Universidad de Barcelona e investigadora del Centre de Recerca Duoda. Además de Duoda (1982) y de su revista del mismo nombre (1991), ha contribuido a fundar la Llibreria Pròleg de Barcelona (1991), la Fundación Entredós de Madrid (2002) y la Biblioteca Virtual de investigación Duoda (2011). Sus últimos

libros son: *La diferencia sexual en la historia* (Universitat de València, 2005), *Leonor López de Córdoba, Memorias* (Biblioteca Virtual de investigación Duoda, 2011, www.ub.edu/duoda/bvid), *Signos de libertad femenina. En diálogo con la historia y la política masculinas* (Biblioteca Virtual de investigación Duoda, 2012, www.ub.edu/duoda/bvid), *El Amor es el Signo. Educar como educan las madres* (Sabina, 2012), *Teresa de Jesús / Teresa of Ávila* (Sabina, 2014) y la coordinación y participación en el manual *Las relaciones en la historia de la Europa medieval* (Tirant lo Blanch, 2006). Sus últimas traducciones de libros: de Virginia Woolf, *Un cuarto propio* (horas y Horas, 2003), de Luisa Muraro, *La indecible suerte de nacer mujer* (Narcea, 2013) y (con Ana Mañeru Méndez) la poesía completa de Emily Dickinson, *Poemas 1-600. Fue - culpa - del Paraíso* (Sabina, 2012), *Poemas 601-1200. Soldar un Abismo con Aire -* (Sabina, 2013) y *Poemas 1201-1789. Nuestro Puerto un secreto* (Sabina, 2015). Ha participado en los documentales: *Heloïse Perfundet Omnia Luce* (Elena del Rivero), de Anna Sanmartí y Marta Vergonyós (España, 2009), *La política del deseo*, de Manuela Vigorita y Flaminia Cardini (Italia, 2010) y *Juana de Lestonnac o Morir o Actuar*, de Pablo Hernán Zubizarreta y Lucila Falcone (Argentina, 2014). Su obra ha sido traducida al alemán, al italiano y al inglés. Su página web: www.mariamilagrosrivera.com.

Annarosa Buttarelli enseña Hermenética Filosófica y Filosofía de la Historia en la Universidad de de Verona, desde 1998 pertenece a la comunidad filosófica Diotima con la que ha publicado numerosos ensayos. Durante trece años coordinó la redacción de la revista *Via Dogana* de la Libreria delle donne de Milán. Ha ideado y dirigido la Scuola di Cultura Contemporanea de Mantua durante veintitrés años y el *Festivaletteratura* en la misma ciudad. También está entre las que han fundado Aspasia di Mileto. Associazione per la consulenza filosofica di trasformazione. Ha originado y coordina el

Máster “Consulenza filosofica di trasformazione” de la Universidad de Verona y está en el comité científico del centro de investigación Tiresia. Filosofía e psicoanálisi, en la misma universidad. Entre sus libros publicados: *Una filosofa innamorata. María Zambrano e i suoi insegnamenti*, Milán: Bruno Mondadori, 2004; *Per amore di altro. L’empatia a partire da Edith Stein*, con Laura Boella, Cortina, Milán: 2000; Ha sido editora de numerosos volúmenes *Concepire l’infinito* (La Tartaruga, 2004), *Duemilaeuna. Donne che cambiano l’Italia*, con Luisa Muraro e Liliana Rampello (Il Saggiatore, 2000); *La passività. Un tema filosofico-politico in María Zambrano* (Bruno Mondadori, 2006); *La perenne aurora del pensiero. Nuove letture di Maria Zambrano* (CUEC, 2007); *Dove non c’è nome. Nuovi contributi sul perturbante*, con Giorgio Rimondi (Edizioni SCC, 2007); *Il pensiero dell’esperienza*, con Federica Giardini (Baldini Castoldi Dalai editore, 2008). Recientemente ha escrito *Sovrane. L’autorità femminile al governo* (Il Saggiatore, 2013, 2014). Escribe ensayos en numerosas revistas y publicaciones. El más reciente en *Passaggi di età*, a cura de Anna Maria Crispino y Bia Sarasin (Iacobelli, 2013), donde examina la relación particular e imprevista de las mujeres con cada etapa de la vida. Siempre se ha interesado por las artes visuales y actualmente, junto con el artista Lucio Pozzi, es curadora de muestras de arte que duran dos horas bajo el nombre de *MAT/tam* (Manto Arte Temporanea/temporary art Manto) en espacios no institucionales.

Montserrat Abelló i Soler (Tarragona, 1 de febrer de 1918 - Barcelona, 9 de setembre de 2014) va ser poeta i traductora, autora d’una obra que ha contribuït a engrandir la poesia catalana contemporània, amb un llenguatge despullat, intens i colpidor. El 1963, amb quaranta-cinc anys, publica el seu primer llibre de poesia, *Vida diària*, reeditat el 1981 per La Sal, Edicions de les Dones amb un nou poemari, *Paraules no dites*. Altres llibres de poemes importants són:

El blat del temps (1986), *L'arrel de l'aigua* (1995) i *Dins de l'esfera del temps* (1998). L'any 2002 l'editorial Proa reuneix la seva obra poètica en un únic volum, *Al cor de les paraules (1963-2002)*, guardonat amb diversos premis de poesia. L'any 2008 rep el Premi Jaume Fuster dels Escriptors en Llengua Catalana, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el Premi Nacional de Cultura. Com a traductora tradueix al català les poetes anglosaxones Sylvia Plath (*Arbres d'hivern* i *Ariel*, amb Mireia Mur) i Adrienne Rich (*Atlas d'un món difícil*), entre altres. Per a més informació sobre la seva obra: <http://lletra.uoc.edu>, www.escriptors.cat.

Antònia del Río va néixer a Capdepera, Mallorca, 1983. És llicenciada en Belles Arts i Màster en Produccions Artístiques i Recerca per la Universitat de Barcelona. Des del 2010 treballa a l'Associació Experimentem amb l'ART, on ha col·laborat en diversos projectes. Actualment s'encarrega de la coordinació de la Residència d'artistes i la programació del centre. Va ser convidada a participar al cicle *Blanc sota negre. Treballs des de l'imperceptible*, programa d'exposicions i conferències a Arts Santa Mònica de Barcelona (2014). L'exposició d'Antònia del Río, *Esporgats* (1 de juliol-14 de setembre), mostrava dos projectes, *Esporgats #3* i *Xiu-xius en blanc, la biblioteca absent*. Tots dos reflexionen al voltant de la gestió del coneixement i la memòria, uns temes que ha desenvolupat i treballat amb continuïtat posant el focus d'interès en qüestions diverses (els rastres, l'absent, el record, els magatzems de la memòria, els espais habitats, la mort...), emprant diversitat de tècniques i formats. Són habituals les instal·lacions on entren en joc diversos dispositius que sovint el públic activa. Cada espectador pot accedir a l'obra a través de l'empatia o la familiaritat amb una situació que l'artista presenta. No nega el color d'entrada però el predomini del blanc i l'absència de color són característics en els seus treballs.

Exposicions i projectes destacats: participació a la Biennial Alexandre Cristòfol. Centre d'art la Panera. Lleida (2015); *Tabula Rasa o la (im)possibilitat de construir una generació*, Hilvaria Studio's, Foundations Kunst, Holanda (2015), MUU Gallery, Helsinki (2014) i Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma (2014); *La Biblioteca sense llei*, activitat educativa Art en Obert. Experimentem amb l'ART, Barcelona (2014); *Creadors en Residència* a l'Institut Infanta Isabel d'Aragó, Barcelona (curs 2013-2014); *Matèria primera*, exposició col·lectiva a la Galeria Sicart, Vilafranca del Penedès (2013); *Reconstruccions* (individual) al Cicle Catedrals a la capella, Capella de Sant Roc, Valls (2012); *Xiu-xius en blanc, la biblioteca absent* (individual), Nivell Zero, Fundació Suñol, Barcelona (2011); *Diàlegs Memòria i Oblit* (individual), Projecte Triangle, Centre Cap Vermell, Cala Rajada. Torre de ses puntes. Manacor i Casa de Cultura de Felanitx, Mallorca (2010). És també coautora del projecte *Los rechazados* amb Miquel García i Caterina Almirall, seleccionat a la convocatòria de la Sala d'Art Jove en la modalitat de projectes d'edició (2014): <http://losrechazados.org>. La seva web és: <http://antoniadelrio.com>.

Pilar Tormo Sainz, sóc mare d'una filla i un fill. Durant més de quaranta anys m'he sentit afortunada de poder treballar com a docent en Primària, Secundària i, uns quants anys també, en la Universitat de València, a Magisteri, impartint classes de Didàctica General, com Professora Associada. Ara, ja jubilada, em dedique a la docència no formal en l'àmbit de les mares. Des de l'inici, vaig participar en les Escoles d'Estiu i vaig compartir amb d'altres mestres la creació del Moviment de Renovació Pedagògica, Escola d'Estiu de València que va eixamplar i engrandir el meu dia a dia a l'escola i em mogué a la creació pedagògica. Des de l'any 2004 forme part del cercle de "Sofías, relaciones de autoridad en educación" que va significar un canvi simbòlic en el meu ser mestra.

Compartisc amb d'altres dones docents la creació de “SEMBRA. Educar en relació”. Un petit espai que em permet continuar creixent, m'empeny i em dóna alè per viure en el món amb confiança i estima.

Una inversió en la pròpia vida

El 1982, un grup d'historiadors feministes de la Universitat de Barcelona ens ajuntàrem per fundar un lloc nou dins de la universitat, mogudes pel desig de ser universitàries d'una altra manera; una manera orientada per l'amor al coneixement en relació de confiança i d'estima, no de poder jeràrquic burocratitzat. Volíem un lloc en què, en termes de simbòlic, fóssim les senyores del joc perquè, sovint, el nostre pas per les aules havia estat, inesperadament, un malson fàl·lic. Al cap de poc temps, vam sentir la necessitat de tenir alumnes, dones i homes, que descobrissin i generessin genealogia femenina del saber, genealogia que restituís el coneixement a la seva matriu femenina i materna. Vam fundar aleshores un programa de postgrau en Història de les Dones (1987) i, un any després, un programa de màster en Estudis de les Dones, que més tard es va dir Màster en Estudis de la Llibertat Femenina. Després, impulsades pel desig que van mostrar dones de fora de Barcelona d'estudiar a Duoda, creàrem un programa docent a la xarxa: el Màster *online* en Estudis de la Diferència Sexual (2000), el qual també pot ser cursat de forma semipresencial. Aquest programa és un títol propi de la Universitat de Barcelona. Es tracta d'una inversió en la pròpia vida, que enriquirà existencialment qualsevol vocació, professió, talent o treball.

Per trobar més informació, visita la pàgina:
www.ub.edu/duoda

Ajuda al Màster de Duoda

“Les dones, mares i filles, aportem una productivitat pròpia a la societat, productivitat en vida, en vitalitat, en existència, diferent de la productivitat en mercaderies pròpia del capitalisme: una productivitat en vitalitat, en existència, en ser i en sentit del ser que és perfectament mesurable en paraules, en relacions, en salut i, moltes vegades, en felicitat.”

(María-Milagros Rivera Garretas, “La política de las nuevas madres. Presentación”. *DUODA. Estudis de la Diferència Sexual*, 45, 2013, p. 49)

D'aquesta productivitat, no desconeguda però sí ignorada pel coneixement amb poder, en parlem al Màster en Estudis de la Diferència Sexual del centre de Recerca Duoda (Universitat de Barcelona), fundat l'any 2000. Per seguir sostenint aquest programa docent, en especial, l'atenció personalitzada a cada alumna o alumne per part de la professora que ha creat cada assignatura, necessitem l'ajut econòmic, petit, mitjà o gran, de qui vulgui i pugui contribuir a que les aules siguin o segueixin sent un lloc de descobriment en primera persona, de riquesa d'intercanvis i d'entusiasme per aprendre tot coneixent-se. Depenem també de tu.

Per això, et demanem ajuda pels projectes de recerca de Duoda, projectes dels quals es nodreix el màster.

Entra a: www.ub.edu/duoda

Una inversión en la propia vida

En 1982, un grupo de historiadoras feministas de la Universidad de Barcelona nos juntamos para fundar dentro de ella un lugar nuevo, movidas por el deseo de ser universitarias de otra manera, una manera orientada por el amor al conocimiento en relación de confianza y de estima, no de poder jerárquico burocratizado. Queríamos un lugar en el que, en términos de simbólico, fuésemos las señoras del juego porque, con frecuencia, nuestro paso por las aulas había sido, inesperadamente, una pesadilla fálica. A los pocos años, sentimos la necesidad de tener alumnas y alumnos que descubrieran y generaran genealogía femenina del saber, genealogía que restituyera el conocimiento a su matriz femenina y materna. Fundamos entonces un programa de posgrado en Historia de las Mujeres (1987) y, al año siguiente, un programa de máster en Estudios de las Mujeres, que luego se llamó Máster en Estudios de la Libertad Femenina. Años después, impulsadas por el deseo de estudiar en Duoda que mostraron mujeres de fuera de Barcelona, creamos un programa docente en la red: el Máster *online* en Estudios de la Diferencia Sexual (2000), que también puede ser cursado de forma semipresencial. Este programa es un título propio de la Universidad de Barcelona. Se trata de una inversión en la propia vida que enriquecerá existencialmente cualquier vocación, profesión, talento o empleo.

Para más información, visita la página:
www.ub.edu/duoda

Ayuda al Máster de Duoda

“Las mujeres, madres e hijas, aportamos a la sociedad una productividad propia, productividad en vida, en vitalidad, en existencia, distinta de la productividad en mercancías propia del capitalismo: una productividad en vitalidad, en existencia, en ser y en sentido del ser que es perfectamente medible en palabras, en relaciones, en salud y, muchas veces, en felicidad.

(María-Milagros Rivera Garretas, “La política de las nuevas madres. Presentación”. *DUODA. Estudios de la Diferencia Sexual*, 45, 2013, p. 49)

De esta productividad, no desconocida pero sí ignorada por el conocimiento con poder, hablamos en el Máster en Estudios de la Diferencia Sexual del centro de Investigación Duoda (Universidad de Barcelona), fundado el año 2000. Para seguir sosteniendo este programa docente, en especial la atención personalizada a cada alumna o alumno por parte de la profesora que ha creado cada asignatura, necesitamos la ayuda económica, pequeña, mediana o grande, de quienes queráis y podáis contribuir a que las aulas sean o sigan siendo un lugar de descubrimiento en primera persona, de riqueza de intercambios y de entusiasmo por aprender conociéndose. Dependemos también de ti.

**Por eso, te pedimos ayuda para los proyectos de investigación de Duoda, proyectos de los que se nutre el máster.
Entra en: www.ub.edu/duoda**

Subscripció

“Se escribe lo que no puede decirse con la voz, por ser demasiado verdad”.

(María Zambrano, *Hacia un saber sobre el alma*)

Recolza la revista *DUODA. Estudis de la Diferència Sexual* amb la teva subscripció.

Entra a: www.ub.edu/duoda

Apoya la revista *DUODA. Estudios de la Diferencia Sexual* con tu suscripción.

Entra en: www.ub.edu/duoda